

ความสัมพันธ์ระหว่างการรวมกิจกรรมกับอัตรานิตินของผู้อยู่อายุในกรุงเทพมหานคร



นางฉันทนา กาญจนหนึ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-822-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012647

RELATIONSHIPS BETWEEN THE PARTICIPATION IN ACTIVITIES AND
THE SELF - CONCEPT OF THE AGED IN BANGKOK METROPOLIS



Mrs. Chantana Karnjanapanang

คณะวิทยศาสตร์พยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-822-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการรวมกิจกรรมกับอัตโนมัติของ
ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางฉันทนา กาญจนพันธ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ
อาจารย์ นิชกา สวัสดิ์วงศ์



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาพยาบาลบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรานิช)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมกิต รัชศาสตร์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ นิชกา สวัสดิ์วงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)



หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรมกับอึดทนของ
ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร



ชื่อผู้วิจัย

นางฉันทนา กาญจนพันธ์

อาจารย์ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์รัตน์ บุญยานุรักษ์
อาจารย์ นัยดา สวัสดิ์วงศ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2529



บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรม กับ อึดทนของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ สถานภาพ สมรส และ ลักษณะครอบครัว ของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน กับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ และ อึดทนของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้สูงอายุซึ่งเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง และ/หรือเป็นผู้สูงอายุที่มารับบริการตรวจรักษาโรคที่คลินิกผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้ตัวอย่างประชากรจำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีแนวซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์การร่วมกิจกรรม และ แบบวัดอึดทนของสูงอายุใช้วิธีการทดสอบซ้ำในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างระยะเวลาห่างกัน 2 สัปดาห์ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์การร่วมกิจกรรมเท่ากับ .93 และ ค่าความเที่ยงของแบบวัดอึดทนเท่ากับ .85 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาการอยละ กาะคะแนนเฉลี่ย คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หากความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ทดสอบ ค่าไคสแควร์ ทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ระหว่างคู่หลังจากการทดสอบความแปรปรวนโดยวิธีของเซฟเฟ

ในการวิจัยครั้งนี้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อคติโน้ตพื้นของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เพศ มีความสัมพันธ์กับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีการร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุเพศชายมีการร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรส คู่ หมาย และโสด กับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุพบว่า มีความแตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพคู่มีการร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ
5. เพศ มีความสัมพันธ์กับอคติโน้ตพื้นของผู้สูงอายุ เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอคติโน้ตพื้นรายด้านพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับอคติโน้ตพื้นด้านจิตใจ และด้านสังคม แต่ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับอคติโน้ตพื้นด้านร่างกาย และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง เพศชายและเพศหญิง กับอคติโน้ตพื้นโดยส่วนรวมของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุเพศชายมีอคติโน้ตพื้นทางบวกสูงกว่าผู้สูงอายุเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
6. สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับอคติโน้ตพื้นโดยส่วนรวม และอคติโน้ตพื้นด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ของผู้สูงอายุ และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพสมรส คู่ หมาย และ โสด กับอคติโน้ตพื้นของผู้สูงอายุพบว่า มีความแตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพคู่มีอคติโน้ตพื้นทางบวกสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
7. ลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับอคติโน้ตพื้นของผู้สูงอายุทั้งโดยส่วนรวมและอคติโน้ตพื้นด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม

Thesis Title Relationships Between the Participation in
Activities and the Self - Concept of the Aged
in Bangkok Metropolis

Name Mrs. Chantana Karnjanapanang

Thesis Advisor Dr. Puangrat Boonyanurak, Associate Professor
Miss Neyada Swasdiwong

Department Nursing Education

Academic Year 1986



ABSTRACT

The purposes of the research were to study the relationships between the participation in activities and the self - concept of the aged in Bangkok Metropolis, and to study the relationships between sex, marital status and type of family of the aged and the participation in activities and the self - concept of the aged in Bangkok Metropolis.

The research subjects consisted of 380 persons selected from the aged who were the member of the aged association and/or have been attending the Geriatric clinic at the Out Patient Department. The interviewing questionnaire developed by the researcher was used in collecting data for this study. The questionnaire had been evaluated by 8 experts for content validity. The reliability of the questionnaire related to both the participation in activities and the self - concept of the aged tested by Test - Retest method were .93 and .85 respectively.

The data were analyzed by using the following statistic procedures,

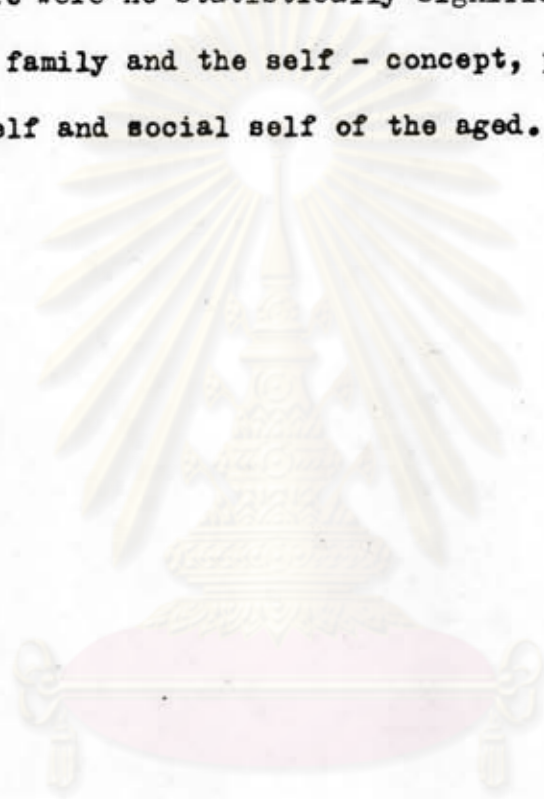
percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient method, Chi - square test, t - test, one way analysis of Variance and Scheffe Procedure. This research presented at the .05 level of statistical significant.

The analysis of data indicated the following conclusions.

1. There was positive significant relationship between the self - concept and the participation in activities of the aged.
2. There was statistically significant relationship between sex and the participation in activities of the aged. In comparing the means of each pair, it was found that the mean score of the participation in activities of the male aged was significantly higher than the female aged.
3. There was statistically significant relationship between marital status and the participation in activities of the aged. In comparing the means score of each pair, it was found that the mean score of the participation in activities of the married aged was significantly higher than the mean of the widow aged.
4. There was no statistically significant relationship between type of family and the participation in activities of the aged.
5. There was statistically significant relationship between sex and the self - concept of the aged and between the sex and psychological and social self. In comparing the means score of each pair, it was found that mean score of the self - concept of the male aged was significantly higher than the female aged.

6. There were statistically significant relationships between marital status and the self - concept, physical self, psychological self and social self of the aged. In comparing the means score of each pair, it was found that the mean score of self - concept of the married aged was significantly higher than the widow aged.

7. There were no statistically significant relationships between type of family and the self - concept, physical self, psychological self and social self of the aged.



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภคติกกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญาภิรักษ์ และ อาจารย์ นิชคา สวัสดิ์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ซอกคึก รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตขานนท์ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล จึงขอกราบขอบพระคุณ มา ณ ที่นี้ และ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนในการศึกษา วิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ วาสุกรี รัชชกุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

และที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมให้การศึกษาแก่ลูกตลอดมา ขอขอบคุณ ร.ต.อ.อุศล กาญจนพินิจ และ ทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ฉันทนา กาญจนพินิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญตาราง	ด
บท	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ปัญหาของการวิจัย	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อกีดกลางเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ทฤษฎีการสูงอายุ	10
การเปลี่ยนแปลงร่างกายและจิตสังคมของผู้สูงอายุ	14
อัครมโนทัศน์และอัครมโนทัศน์ของผู้สูงอายุ	18
การรวมกิจกรรมและอัครมโนทัศน์ของผู้สูงอายุ	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากร	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์	31
การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์	32
การรวบรวมข้อมูล	32

บทที่		หน้า
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	33
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ	51
	สรุปผลการวิจัย	52
	การอภิปรายผลการวิจัย	54
	ข้อเสนอแนะ	58
	บรรณานุกรม	59
	ภาคผนวก	66
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	67
	ภาคผนวก ข การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ และ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย	69
	ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูล	85
	ประวัติผู้วิจัย	104

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละผู้สูงอายุ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส และ ลักษณะครอบครัว	38
2	จำนวนและร้อยละผู้สูงอายุ จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย	40
3	กาเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรวมกิจกรรม และคะแนนอัมโนไทท์ทั้งหมดโดยส่วนรวมและรายคน	42
4	ระดับการรวมกิจกรรมของผู้สูงอายุ จำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	43
5	ระดับอัมโนไทท์โดยส่วนรวม อัมโนไทท์คนร่างกาย อัมโนไทท์คนงานจิตใจ และอัมโนไทท์คนงานสังคมของผู้สูงอายุ จำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	44
6	ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรวมกิจกรรมกับอัมโนไทท์โดยส่วนรวมของผู้สูงอายุ	45
7	ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ สถานภาพสมรส และ ลักษณะครอบครัว กับการรวมกิจกรรมของผู้สูงอายุ	46
8	ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ อัมโนไทท์ของผู้สูงอายุทั้งโดยส่วนรวม และรายคน	48
9	ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพสมรส กับ อัมโนไทท์ของผู้สูงอายุทั้งโดยส่วนรวม และรายคน	49
10	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ อัมโนไทท์ของผู้สูงอายุทั้งโดยส่วนรวม และรายคน	50
11	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ การรวมกิจกรรมของผู้สูงอายุ	86
12	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ อัมโนไทท์ของผู้สูงอายุ	87
13	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ อัมโนไทท์คนร่างกายของผู้สูงอายุ	88
14	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ อัมโนไทท์คนงานจิตใจของผู้สูงอายุ	89
15	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับ อัมโนไทท์คนงานสังคมของผู้สูงอายุ	90

16	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพาสมรส กับ การร่วมกิจกรรม ของผู้สูงอายุ	91
17	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพาสมรส กับ อคติทัศนคติของ ผู้สูงอายุ	92
18	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพาสมรส กับ อคติทัศนคติ ร่างกายของผู้สูงอายุ	93
19	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพาสมรส กับ อคติทัศนคติ จิตใจของผู้สูงอายุ	94
20	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพาสมรส กับ อคติทัศนคติ สังคมของผู้สูงอายุ	95
21	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ การร่วมกิจกรรม ของผู้สูงอายุ	96
22	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ อคติทัศนคติของ ผู้สูงอายุ	97
23	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ อคติทัศนคติ ร่างกายของผู้สูงอายุ	98
24	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ อคติทัศนคติ จิตใจของผู้สูงอายุ	99
25	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัว กับ อคติทัศนคติ สังคมของผู้สูงอายุ	100
26	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการร่วมกิจกรรมของ ผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ	101
27	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนอคติทัศนคติของผู้สูงอายุ โดยส่วนรวม จำแนกตามเพศ	101
28	การทดสอบความแตกต่างของการร่วมกิจกรรมของผู้สูงอายุ จำแนกตามสภาพาสมรส	102

29	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการรวมกิจกรรมของ ผู้สูงอายุ ซึ่งมีสถานภาพสมรส กู โสภ หมาย แต่ละคู่ควยวิธี เซฟเฟ	102
30	การทดสอบความแตกต่างของอัครมโนทัศน์ของผู้สูงอายุ จำแนกตามสถานภาพสมรส	103
31	การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนอัครมโนทัศน์ ของผู้สูงอายุ ซึ่งมีสถานภาพสมรส กู โสภ และ หมาย ควยวิธี เซฟเฟ	103



ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย